

בני העיר פרק רביעי מגילה

כח.

עין משפט גור מצוה

בו א מיי פ"ע מהל' ביורם הל' יד [טושי"ט י"ד מהל' ספ"ק פ"ה:]
 ב [טושי"ט ח"ט סימן רל ספ"ק ב פריד"א ע"ס:]
 בח ג מיי פ"ג מהל' משנה הלכה י [ופ"י מהלכות עדות הלכה ז] [טושי"ט ח"ט סי' מ"ו ספ"ק ח הלכה א:]
 כב ד מיי פ"ג מהל' ק"ט הל' ד טושי"ט ח"ט סי' ס"ב:
 ל ה מיי פ"ד מהל' מ"מ הל' ט טושי"ט י"ד סי' רמו ספ"ק טו [וטושי"ט ח"ט סימן קנ"ג ספ"ק ג:]
 לא ו מיי פ"ח מהל' מפלה הלכה ז' ספ"ק ע"ט טושי"ט ח"ט סי' קנ"ג ספ"ק י:
 לב ז מיי ט"ס הלכה ו טושי"ט ט"ס ספ"ק ז':

כי קאמר איהו בשוין וקשה מאי רבותא והא כמיז וקדשמו לכל דבר שצדקדשה ו לצרך ראשון וי"ל דשוין לאו דוקא אלא כלומר שיהיה נמי תלמוד חסד אמנם אינו חשוב כמותו ואפי' הכי לא היה רצי בפריד"א רוצה לקרות לפניו וגם צריך לומר דשאר כהנים היו כפופים לרצי פריד"א לז"כ לא

הו רבותא דלחזיקי פרק הניזקין [גיטין דף ע"ו. וט"ס] דרז הונא לא הו קרי צהני אי לאו דרצי אמי ורצי אסי כהני חשיבי דלרעה דישלאל הוו כיפי ליה ועי"ל דהא דאמר חסד דרז הונא לא הו קרי צהני אלא משום דשאר כהני כיפו ליה היינו דווקא בשבמות וי"ט דאיכא כינופיה אלז צ"ו וצ"ו קורא שפיר בפני כהן אע"ג דלא הו גדול כ"כ וכדיוקא זה יש צהדיא פרק הניזקין ורצי פריד"א לא רצה לקרות לפני כהן אפילו צ"ו וצ"ו ורש"י פירש דהכא מיירי בצרכת המזון וה"י משמע לישנא דלא צרכתי מדלג קאמר ולא קרימי וצרכת המזון לא נתקן להן משום דרצי שלום ואפי' הכי לא היה רוצה רצי פריד"א לצרך לפני הבהן: [ד"ר יצחק א"ר יוחנן עבדי שותפות עם הכותי. אפי' צענין שאינו יכול ללז לליד שצועה ואפילו יכול עליו שצועה יפטרנו דשרי דשאר בני אדם אפי"ה לא היה רוצה לעשות:]

ועוד א"ר יהודה בית הכנסת שחרב. וקשה מאי ועוד דהא לעיל הוה מקיל טפי מחכמים והכא הוה מחמיר ואס כן מאי ועוד וי"ל דקאי אהא דאמר ר' יהודה צירשא מוכרין אותו לשם חצר ודוקא לשם חצר קאמר אלז סתם אינה יורדת מקדושה והיינו ועוד דאמר ר' יהודה כלומר ועוד חומרלא אחרת מלמד הראשונה: **אין** אובלין ואין שותין בהן. והא דאמר צירש ערבי פסקים [פסקים דף ק"ה. וט"ס] דלורזין אלזו ושתו [ד'] צני כנישתא רוצה לומר צמדד הסמוכה לצינת הכנסת: **בתי**

מפנוסיה. הזרוע והלמיים והקיצה: ולא צרכתי. צעודה לפני כהן דאמר מר [גיטין דף ע"ו:] וקדשמו [ויקרא כ"ה] לכל דבר שצדקדשה לפתוח ראשון ולצרך ראשון: **משניא**. שגורמין לפני אדם לשנאותו שהרוחה תלמודי חסד שפל לפני עם הארץ ואמר אין נמת רוח בתורה: **לא נתכבדתי** כו'. מפרש ליה וואלי: **מלא**. פורז"ש צלע"ו: **וקא שקיל מיניה**. לכבדו וישאלנה הוא: **דריס צמאסין**. שאלתה נושא כלי כזה צעריך: **גווזי**. קריסין היו עבדים משרתים אותו וקא מחו ליה לר"ע סבורין היו שיהי קן צחי"ו: **אס דאמר כהן**. את הכבש אחד תעשה צצק: **ולא עמדי על מדוסי**. לשלם גמול רע למי שציערני: **לגמול אני לר"ע**. אולי אוכל לקיים: **לולא פני יהושפט מלך יהודה אני נושא** אס איבט איך ואס ארץ. אלישע אמר קן ליהורס: **הכאים אחריך צהמה ירעו**. צממיה. [א] אין טוב לך לחיות ימים רבים כמוני שא"כ לא יעלו צניך בגדולתך ואתה נשאי והס כל ימיהס יהיו הדיעות: **הרהרסי**. דברי מורה: **בלא מורה**. גרסתי שגורה צפי ממיל: **צחניסו**. אס כינו שס לחזירו לגנאי: **ואמרי לה** [צחניסו]. אפילו אמו כינוי שמסודר וצ"ה לו מנשפתמו שס דופי כמו כהן צחניסו וחניכסה למסכת גיטין [דף פ"ו]: **בתרני מפסילין חנלים**. והוא הדין לכל מלאכות אלא לפי שהפלת חנלים לר"ך מקוס מרווח פניו וצינת הכנסת גדול הוא ולחיו ומפסילין לך: **מפני עגמת נפש**. מניחין צו עבדים כדי שמהא עגמת נפש לרוחין וסחיכו וימי צניינו ואת שהיו רגילין להמאסף שס יצקשו רחמים שיחזרו לקדמותו: **גמ' אין אוכלין צהן כו'**. ולא גרסינן ואין אוכלין צהן דהן דכולהו פירושה דקלות ראש הן. לשון קלות שמקילין אותה: ואין

גליון הש"ס

גמ' שאל רבי את ר' יהושע ב"ר בון ע"י צ"ב דף ק"ב ע"א מורה ומנו ס' שם להסתכל בצלב דוקא להסתכל צו צימר ולהסבין צו גלגול וצממותו אלז רחיה בעמלה שרי מ"א סמ"י רכ"ה:

הגהות הגר"ח

[א] ולא אכלתי מבהמה שלא הורמו מהגותיה ולא ברכתי לפני כהן דלמר רבי יצחק: שם שרי ליה מריה [לל מן: ו] רש"י א"ר הבלים ובי חתמים כלומר אין טוב: [ד] תוב' ד"ה אין אוכלין וכי ושמ ונגו צני כנישתא:

הגהות הגר"א

[א] גמרא נושא עו ועבדי נשע על עובר נשע על שטעא עון כן שטע הכותב (פ"ו):

לעוי רש"י

פורז"ש [פורז"ש דף י"ד. מרז'.

מוסף רש"י

גזווי. קריסס [של בית רב] השומדים לדלות צחוק [ביק ק"ד]. כי היה מזמני ליה. ללסיל אלס [חולין ד']. אתייקורו דמתייקורי בני נכדין סס מנה סלי טועד אלס והשלים סלי ואין צו ממנה [ס"ח מהל' כל המעביר על מרהותי. סליט מדקדק למודו מנה לללעריס אותו ומני מוהתי והולך לו כנו [יומא ג']. אין מתניין על הלכות [ש"ב] ד' אין מצעיקין על האולקין מניסן והולך על [ד' ה']. מצעיקין ממנו כל פשעיו. אין מלת הדין מדקדקת אחריסן אלא מנמחית ואלכט [ש"ס]. ולא הלכתי די אמות בלא

תורה אור השלם

1. והוא חסד נפשו כל משנאי אקבדו מות.
2. את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים: מדבר כח ד' עבר ביתו בורע בצע וזווא מתנת דודד: משלי טו כ' מלי כו ה' יעבר על פשע לשארית לחלתו לא תחזיק לעד אפוי כי חפצי ח"ס הוא: מיכה ז' ח' יאמר אלישע ד"י צבאות אשר עמדתי לפניו כי לילי פני ידושפט מלך יהודה: אני נשא אם איבט אליך ואם אראך:
3. מליכס ב ג' ד' ויהי כי זקן יצחק וחבריו עניו מראת ויקרא את עשו בנן הגדול ויאמר אליך בני ויאמר אלי הניני: בראשית כ' א' ולשךך אמר הדד נתיי אלק פסך לאתך הדד הוא לך כסות עינים לבל אשר אלק ואת כל ובכתו: בראשית כ' טז שאת פני רשע לא טוב להשות צדיק במשפט: משלי י"ח ה' ונתתי את עירכם הרבה והשמותי את מקדשיכם ולא אירחי בריח ניחחכם: ויקרא לו לא רבינו תנאל עד מתיי ופשוטות הן. בתני' ועוד אמר ר' יהודה בית הכנסת שחרב אין מספידין בו ואין מפסילין לתוכו חבלים ואין פורסין בתוכו מנודות ואין שוחחין על גג פירות ואין עושין אותו קפדורי. שני והשמותי את מקדשיכם כדושתן את פניהן שוממין. עלו בו עשבים לא יתלוש מפני בגמת נפש. ת"י בתי כנסיות אין נהגין בהן קלות ראש. אין ארכלין ואין שותין

דכתיב³ שונא מתנות יחיה ר' שקול כי הוה מזמני ליה אויל אמר אתייקורו דמתייקורי בי ולא עמדתי על מדותי⁴ דאמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין ממנו כל פשעיו שנאמר [א] נושא עון המי שעובר על פשע⁵ שאל רבי את ר' יהושע כל קרחה במה הארכת ימים א"ל קצת כהוי אמר לו רבי⁶ תורה ליה וללמוד אני צריך א"ל מימי לא נסתכלתי בדמות אדם רשע דאמר ר' יוחנן אסור לאדם להסתכל בצלם דמות אדם רשע שנאמר⁷ לולא פני יהושפט מלך יהודה אני נושא אם איבט אליך ואם אראך ר"א אמר עיניו כהות שנאמר ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות משום דאסתכל בעשו הרשע והא גרמא ליה והאמר ר' יצחק לעולם אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך שהרי אבימלך קלל את שרה ונתקיים בורעה שנאמר והנה הוא לך כסות עינים אל תקרי כסות אלא כסיית עינים הא והא גרמא ליה רבא אמר מהכא⁸ שאת פני רשע לא טוב כשעת פטירתו א"ל [רבין] ברכני א"ל יהי רצון שתגיע לחצי ימי ולכולהו לא אמר לו הבאים אחרך בהמה ירעו אבוה בר אידי ומנימן בר אידי חד אמר תיתי לי דלא אסתכלי בכותי וחד אמר תיתי לי דלא עבדי שותפות בהדי כותי⁹ שאלו תלמידיו את ר' זיורא במה הארכת ימים אמר להם מימי לא הקפדתי בתוך ביתי ולא צעדתי בפני מי שגדול ממני ולא הרהרתי בכמואות המטונפות ולא הלכתי ד"א בלא תורה ובלא תפילין¹⁰ הלא ישנתי בבית המדרש לא שינת קבע ולא שינת עראי ולא ששתי בתקלת חברי ולא קראתי לחבירי¹¹ [בחנינתו] ואמרי לה¹² [בחנינתו]: **בתנני'** ועוד א"ר יהודה בית הכנסת שחרב אין מספדין בתוכו ואין מפסילין בתוכו חבלים ואין פורשין לתוכו מצודות ואין שוחחין על גג פירות ואין עושין אותו קפדורי שנאמר והשמותי את מקדשיכם יקדושתן אף כשהן שוממין עלו בו עשבים לא יתלוש מפני עגמת נפש: **גמ' ת"ר** בתי כנסיות אין נהגין בהן קלות ראש אין אוכלין בהן ואין שותין בהן ואין

תורה. דלל שעתא הוה גרים [תענית ב.]. בהכינתו. שמכניס לו בני אדם כגון שס לוי [תענית ב.]. בהכינתו. כמו [גיטין פ.]. מניסת אבות צניטין ע"י דורות [תענית ט.].